

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 20 marca 2023 r.

Znak: K-2.431.1.9.2023.9.ML-J/DK/GD

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez Powiat w 2022 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Starosta Policki, zwany dalej <i>Starostą</i> , ul. Tanowska 8, 72-010 Police.
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Andrzej Bednarek
Okres objęty kontrolą	14 października 2021 r. – 7 lutego 2023 r.
Kontrolujący	Pracownicy Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie: 1. Pani Monika Leńczuk - Janus – inspektor wojewódzki, <i>kierownik zespołu kontrolnego</i> , 2. Pan Dawid Kasprzyk – starszy inspektor, 3. Pan Grzegorz Dzik – starszy inspektor.
Nr upoważnienia	Nr 10/23 z dnia 7 lutego 2023 r.
Podstawy prawne przeprowadzenia kontroli	– art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020r., poz. 224), – art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 945).
Kryteria prowadzenia kontroli	legalność, rzetelność
Rodzaj kontroli	kontrola planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	8-10 lutego 2023 r.
Akty prawne dotyczące kontrolowanego zakresu	– ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 945), zwana dalej <i>ustawą</i> , – ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327), – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), – ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r., poz. 1824 z późn. zm.),

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie

Wydział Kontroli

Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin

tel. 91 43 03 554

www.szczecin.uw.gov.pl, e-mail: wk@szczecin.uw.gov.pl

	<ul style="list-style-type: none"> – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2492), zwane dalej <i>rozporządzeniem</i>, – rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r., poz. 2057), zwane dalej <i>rozporządzeniem ws. wzorów ofert i ramowych wzorów umów</i>.
Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli	Pani Edyta Rudecka – naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich.
Ustalenia kontroli	
<p>Zakres działania i zadania Starostwa Powiatowego w Policach (zwanego dalej <i>Starostwem</i>), w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Starostwa (zwany dalej <i>regulaminem</i>) stanowiący załącznik do uchwały Nr 360/2020 Zarządu Powiatu w Policach z dnia 30 czerwca 2020 r. Zagadnienia dotyczące przedmiotu kontroli zostały zawarte w treści § 44 pkt 1 regulaminu, który stanowi, że do zadań Wydziału Spraw Obywatelskich należy m.in. prowadzenie spraw w zakresie działań organizacyjno-formalnych związanych z realizacją zadania polegającego na udzielaniu na terenie Powiatu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.</p> <p>W myśl art. 8 ust. 2 ustawy Powiatowi Polickiemu przyznano prowadzenie trzech punktów udzielania pomocy. Wypełniając dyspozycję art. 11 ust. 1b ustawy, Starosta powierzył jeden punkt adwokatom i radcom prawnym zrzeszonym w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie (OIRP) i Szczecińskiej Izbie Adwokackiej (SIA), natomiast pozostałe dwa punkty organizacjom pozarządowym wyłonionym w otwartym konkursie ofert.</p> <p style="text-align: right;"><i>(dowód: akta kontroli str. 133-140)</i></p> <p><i>Samoocenę</i> w zakresie organizacji systemu NPP¹ i NPO² w 2022 r. dokonaną przez Starostę w dniu 23 stycznia 2023 r. zamieszczono w aktach kontroli, str. 12-15.</p>	
1. Obsada punktów i współpraca z wykonawcami	
Podstawy prawne	<ul style="list-style-type: none"> - art. 3b, art. 5, art. 8, art. 10, art. 11 ustawy - art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych
1.1. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) – prowadzony przez radców prawnych i adwokatów	
<p>W dniu 25 listopada 2021 r. Powiat Policki (reprezentowany przez Starostę i Członka Zarządu Powiatu Polickiego) zawarł trójstronne porozumienie ze SIA oraz OIRP w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2022 r. na obszarze Powiatu Polickiego, czym wypełniono dyspozycję art. 10 ustawy. W przedmiotowym dokumencie zamieszczono wszystkie uregulowania wynikające z ust. 1 ww. artykułu.</p> <p>Wojewoda Zachodniopomorski został – w trybie art. 10 ust. 3 ustawy – zawiadomiony o zawartym porozumieniu pismem z 7 grudnia 2021 r.</p> <p style="text-align: right;"><i>(dowód: akta kontroli str. 167-169, 170-171)</i></p> <p>Powiat Policki, w myśl art. 6 ust. 1 ustawy, w dniu 31 grudnia 2021 r. zawarł ze wskazanymi w porozumieniu radcami prawnymi i adwokatami 6 umów o udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym nieodpłatnej mediacji. Zapisy w umowach uwzględniały wszystkie elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy.</p> <p style="text-align: right;"><i>(dowód: akta kontroli str. 243-254)</i></p>	

¹ NPP - nieodpłatna pomoc prawna.

² NPO - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej (NPP Nr 1) powierzony adwokatom / radcom prawnym został zlokalizowany w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Policach, ul. Piaskowa 97 (dyżury od poniedziałku do piątku w godz. 16.00–20.00) i rozpoczął funkcjonowanie z dniem 1 stycznia 2022 r.

1.2. Punkty: nieodpłatnej pomocy prawnej / nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – prowadzone przez organizacje pozarządowe

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 2 ustawy organizacje pozarządowe do realizacji wskazanego zadania wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy konkurs ofert przeprowadzono w oparciu o zasady określone w art. 13 i art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z treści art. 11 ust. 2 ustawy, Zarząd Powiatu Polickiego w dniu 14 października 2021 r. podjął uchwałę Nr 658/2021 w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie powierzenia prowadzenia w 2022 r. na obszarze Powiatu Polickiego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej / punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Poddane analizie ogłoszenie zawierało wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ogłoszenie o konkursie podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Policach, opublikowanie na stronie internetowej Starostwa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na okres 21 dni, czym wypełniono dyspozycję art. 13 ust. 1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 141-152)

W odpowiedzi na ww. konkurs wpłynęło:

- 6 ofert na prowadzenie punktu nieodpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Powiatu Polickiego;
- 1 oferta na prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dla mieszkańców Powiatu Polickiego.

Komisja konkursowa³ po dokonaniu na posiedzeniach w dniach 8 i 16 listopada 2021 r. oceny merytorycznej przedmiotowych zgłoszeń, w sporządzonym protokole zarekomendowała wybór ofert złożonych przez:

- Fundację Togatus Pro Bono z siedzibą w Olsztynie przy ul. Warmińskiej 7/1 (NPP), oraz
- Fundację Ludzkie Sprawy z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jana Matejki 6A/7 (NPO).

(dowód: akta kontroli str. 161-164)

Stosownie do zapisów art. 15 ust. 2j w związku z art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dniu 1 grudnia 2021 r. Starosta podał do publicznej wiadomości wyniki otwartego konkursu ofert⁴. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu zawierało informacje wskazane w art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 88-93)

W myśl art. 16 ust. 1 i 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dniu 31 listopada 2021 r. pomiędzy Powiatem Polickim (reprezentowanym przez Starostę oraz Członka Zarządu Powiatu Polickiego) a Fundacją Togatus Pro Bono została zawarta umowa na „Realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia w 2022 r. na obszarze Powiatu Polickiego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej”. Natomiast w dniu 31 listopada 2021 r. Powiat Policki zawarł z Fundacją Ludzkie Sprawy umowę na „Prowadzenie Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Powiecie Polickim w 2022 r.”.

³ Komisja Konkursowa - powołana została uchwałą Nr 668/2021 Zarządu Powiatu Polickiego z dnia 3 listopada 2021 r., z uwzględnieniem zapisów art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 153-160)

⁴ Uchwała Nr 689/2021 Zarządu Powiatu w Policach z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie powierzenia prowadzenia w 2022 r. na obszarze Powiatu Polickiego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktu.

(dowód: akta kontroli str. 165-166)

Dokumenty zostały sporządzone w oparciu o projekt ramowej umowy określony w rozporządzeniu ws. wzorów ofert i ramowych wzorów umów.

(dowód: akta kontroli str. 172-237)

W umowach, w myśl art. 11 ust. 7 ustawy, powierzono obydwu fundacjom realizację zadań z zakresu edukacji prawnej.

Fundacja Togatus Pro Bono w ramach ww. zadania zobowiązała się do:

- prowadzenia wykładów w formie stacjonarnej oraz online o tematyce przeznaczonej dla konkretnej grupy odbiorców Powiatu Polickiego;
- zorganizowania konferencji naukowo-edukacyjnej, której tematyka będzie dotyczyć obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej;
- zorganizowania szkolenia online dla młodych przedsiębiorców na temat „Rozpoczęcia działalności gospodarczej od podstaw”;
- wydania w formie papierowej i elektronicznej informatorów oraz biuletynów zawierających artykuły popularnonaukowe, których tematyka będzie opierała się na różnych dziedzinach prawa, a także zagadnieniach, które najczęściej występują w poradach udzielanych przez prawników;
- publikacji artykułów naukowych, których tematyka będzie opierała się na różnych dziedzinach prawa, a także zagadnień, które najczęściej występują w poradach udzielanych przez prawników;
- prowadzenia strony internetowej oraz profili w mediach społecznościowych, których przedmiotem będzie promocja nieodpłatnej pomocy prawnej i tematyki edukacji prawnej;
- zamieszczania edytowalnych wzorów pism prawnych i innych dokumentów najczęściej poszukiwanych przez osoby korzystające z porad prawnych, a także publikowania materiałów popularnonaukowych na stronie internetowej fundacji, z możliwością nieodpłatnego pobrania;
- przeprowadzenia Konkursu Wiedzy o Konstytucji i Samorządzie Terytorialnym „Tędy na Prawo” skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych;
- zamieszczenia kalkulatora alimentacyjnego – narzędzia do szybkiego wygenerowania zestawienia obrazującego koszt utrzymania dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 211-232)

Na podstawie informacji otrzymanych od podmiotu kontrolowanego stwierdzono, że w 2022 r. w ramach edukacji prawnej Fundacja Togatus Pro Bono podjęła następujące działania:

- 1) przeprowadziła w trybie zdalnym wykłady nt.:
 - a) upadłości konsumenckiej,
 - b) praw konsumenta,
 - c) prawa rodzinnego;
- 2) przeprowadziła w trybie stacjonarnym wykłady:
 - a) „Hejt a swoboda wypowiedzi – skutki prawne”,
 - b) „Pierwsza praca”,
 - c) „Zawody prawnicze wraz z omówieniem sali sądowej”,
 - d) „Spadek i dziedziczenie”;
- 3) zorganizowała konferencje online pt. „Inicjatywa lokalna”;
- 4) zorganizowała szkolenie online dla młodych przedsiębiorców pt. „Rozpoczęcie działalności od podstaw”;
- 5) opracowała i wydała, w wersji papierowej lub elektronicznej, następujące biuletyny i informatory:
 - a) biuletyn dla uczniów pt. „Niebezpieczny świat przemocy i przestępczości nieletnich”, który przesłano do szkół z terenu Powiatu Polickiego w dniu 31 maja 2022 r.,
 - b) biuletyn dla seniorów pt. „Świadczenia socjalne i opieka zdrowotna”,
 - c) informator pt. „Wymiar sprawiedliwości – informacje ogólne”,
 - d) informator pt. „Kupno nieruchomości – co warto wiedzieć?”;

- 6) opracowała i opublikowała na swojej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych artykuły naukowe pt.:
 - a) „System dozoru elektronicznego”,
 - b) „Emerytura po mężu”,
 - c) „Przemoc domowa”,
 - d) „Świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej dla obywateli z Ukrainy”,
 - e) „Wynagrodzenie brutto a netto”,
 - f) „Zezwolenie na nabycie nieruchomości przez cudzoziemca”,
 - g) „Wyrok rozwodowy”,
 - h) „Działalność nierejestrowana”,
 - i) „Eksmisja”,
 - j) „Zakaz handlu w niedziele”,
 - k) „Kto ma prawo do twoich zdjęć publikowanych na Facebooku i Instagramie”;
- 7) prowadziła stronę internetową www.fundacja.togatus.pl oraz portale w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram), na których na bieżąco były zamieszczane informacje i materiały edukacyjne, w tym edytowalne wzory pism i dokumentów;
- 8) publikowała, w tym m.in. na kanale YouTube, materiały filmowe nt.:
 - a) nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnej mediacji,
 - b) inicjatywy lokalnej,
 - c) prawa rodzinnego,
 - d) praw konsumenta;
- 9) na swojej stronie internetowej zamieściła kalkulator alimentacyjny;
- 10) przeprowadziła Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Konstytucji i Samorządzie Terytorialnym „Tędy na Prawo”.

(dowód: akta kontroli str. 95-124)

Oferta Fundacji Ludzkie Sprawy w zakresie edukacji prawnej obejmowała:

- 1) umieszczenie na podstronie internetowej fundacji cyklu 4 poradników – filmów dotyczących ustalonych po pierwszym półroczu zagadnień, które wzbudzały największe zainteresowanie beneficjentów;
- 2) zamieszczenie pod każdym filmem około 10 gotowych wzorów pism procesowych odpowiadających każdemu z zagadnień;
- 3) umieszczanie na stronie internetowej 2 razy w miesiącu artykułów obrazujących bieżące zmiany w przepisach prawnych lub obrazujących zagadnienia, których opisanie może przynieść korzyść beneficjentom projektu.

(dowód: akta kontroli str. 189-200)

Starosta poinformował, że w 2022 r. Fundacja Ludzkie Sprawy zrealizowała następujące działania z zakresu edukacji prawnej:

- 1) odbyły się dwa spotkania online, prowadzone w formule superwizji, dla doradców obywatelskich na temat metodologii poradnictwa w odniesieniu do najtrudniejszych spraw, z jakimi spotykają się doradcy w ramach udzielanych porad, zarówno w odniesieniu do merytoryki danych spraw, jak i radzenia sobie z tzw. trudnym klientem; spotkania zrealizowano za pośrednictwem platformy zoom;
- 2) na stronie internetowej fundacji zamieszczono 4 poradniki w formie prelekcji pt. „Jak wyjść z długów”, „O darmowej pomocy prawnej – prawo rodzinne, rozwody, prawo karne i wiele innych”, „Czy roszczenie ulega przedawnieniu”, „Upadłość konsumencka – mity i fakty oraz dlaczego warto?”, a pod filmikami, do pobrania, przykładowe wzory pism/pozwów/wniosków;
- 3) na stronie internetowej fundacji (w części archiwum) zamieszczano artykuły nt. poszczególnych zagadnień prawnych, np. kwiecień 2022 r. – „Kradzież środków z konta bankowego – walczymy o swoje prawa”, lipiec 2022 r. – „Urlop za granicą przez biuro podróży? Jak ubiegać się o reklamację

podróży?”, październik 2022 r. – „Aktualizacja przepisów w zakresie spraw ostatecznych”.

(dowód: akta kontroli str. 95-124)

Termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z § 2 ust. 6 umowy, Fundacja Togatus Pro Bono realizowała zadanie prowadzenia Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w czterech lokalach, tj.:

- 1) w budynku Urzędu Gminy w Kołbaskowie, Kołbaskowo 106 (w czwartek, w godzinach od 11.30 do 15.30);
- 2) w budynku filii Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek w Dobrej Klub w Dołujach przy ul. Żubrzej 7 (w piątek, w godzinach od 11.15 do 15.15);
- 3) w budynku Urzędu Gminy w Nowym Warpnie przy Placu Zwycięstwa 1 (we wtorek, w godzinach od 8.30 do 12.30);
- 4) w budynku Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 (w poniedziałek oraz w środę, w godzinach od 10.30 do 14.30).

Aneksami do umowy z 31 października i 23 listopada 2022 r. zmieniono lokalizację jednego z punktów NPP oraz godziny funkcjonowania drugiego:

- 1) w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołbaskowie z siedzibą w Rosówku 16 (w czwartek, w godzinach od 11.30 do 15.30);
- 2) w budynku Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 (w poniedziałek, w godz. od 10.30 do 14.30 oraz w środę, w godzinach od 7.30 do 11.30).

Zadanie publiczne w ramach działalności Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego, zgodnie z § 2 ust. 6 umowy, było realizowane przez Fundację Ludzkie Sprawy w trzech lokalach, tj.:

- 1) w budynku Urzędu Gminy w Kołbaskowie, Kołbaskowo 106 (w poniedziałek, w godzinach od 9.30 do 13.30);
- 2) w budynku filii Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek w Dobrej Klub w Dołujach przy ul. Żubrzej 7 (w środę, w godzinach od 16.30 do 20.30);
- 3) w budynku Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 (we wtorek, czwartek oraz piątek, w godzinach od 7.30 do 11.30).

Od dnia 31 października 2022 r., zgodnie z aneksem do umowy, wprowadzono zmiany w zakresie lokalizacji i godzin funkcjonowania punktu NPO w Kołbaskowie – w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołbaskowie z siedzibą w Rosówku 16 (w czwartek, w godzinach od 11.30 do 15.30).

W zakresie monitorowania punktualności dyżurów i świadczenia usług Starosta w Samoocenie oświadczył, że: *Monitoring punktualności dyżurów prowadzony był poprzez bieżącą analizę terminów logowań wykonawców na dyżurach w systemie obsługi npp-npo. Ponadto w wyjaśnieniach złożonych w dniu 16 lutego 2023 r. doprecyzował: (...) analizując na bieżąco (w danym lub następnym dniu dyżuru) punktualność na dyżurach, w sytuacji gdy stwierdzono brak logowania ze strony danego wykonawcy na dyżurze, niezwłocznie kontaktowano się z tą osobą telefonicznie w celu uzyskania informacji, czy jest obecny na dyżurze i z jakich przyczyn nie dokonał zalogowania do systemu npp/npo.*

(dowód: akta kontroli str. 12-15, 128-129)

W omawianym obszarze nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

Ocena obszaru Nr 1

Pozytywna

2. Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu

Podstawa prawna

- art. 8a, 9 ustawy

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 4 ustawy: *Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu.*

W celu realizacji wskazanej dyspozycji, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach, zwanej dalej *BIP*, w zakładce *Nieodpłatna Pomoc Prawna i Nieodpłatne Poradnictwo obywatelskie* zamieszczono informacje o:

- adresach lokali na terenie Powiatu Polickiego, w których udzielana jest NPP i NPO wraz z wyznaczeniem dni oraz godzin udzielania porad z przeznaczeniem jednego dnia wyłącznie na mediacje,
- możliwości umówienia się na wizytę,
- możliwościach i warunkach świadczenia pomocy osobom ze znaczną niepełnosprawnością oraz doświadczającym trudności w komunikowaniu się,
- uprawnieniach do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ponadto ustalono, że w dniu 29 marca 2022 r. w ramach promocji zadania Powiat rozpowszechnił informację o funkcjonowaniu NPP i NPO w programie *Flesz Powiatu Polickiego* przygotowanym przez Internetową Telewizję HB na zlecenie Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 238-242)

Wyniki kontroli wykazały, iż Starosta sporządził listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców Powiatu i udostępnił ww. dokument do publicznej wiadomości na stronie BIP oraz w wersji papierowej w siedzibie Starostwa.

Niemniej jednak w toku czynności kontrolnych ustalono, że informacje dotyczące funkcjonowania NPP i NPO na terenie Powiatu Polickiego w 2022 r. nie zostały zaktualizowane na stronach internetowych:

- Starostwa Powiatowego w Policach,
- Gminy Dobra,
- Gminy Nowe Warpno,

czym nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 8a ust. 4 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 52-53)

Szczegółowy opis stwierdzonego uchybienia ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia.*

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia:

- Informacje dotyczące funkcjonowania NPP i NPO na terenie Powiatu Polickiego w 2022 r. nie zostały zaktualizowane na stronach internetowych:

- Starostwa Powiatowego w Policach, tj.:
 - informacje o zakresie/ miejscach/ godzinach/ uprawnieniach do świadczenia pomocy, oraz
 - lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy;

Na powyższą okoliczność Starosta pismem z dnia 9 lutego 2023 r. wyjaśnił, że (...) *doszło do niedopatrzenia w zakresie konieczności zaktualizowania ww. informacji, łącznie trzech z jedenastu dokumentów, zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach (...).*

- Gminy Dobra i Gminy Nowe Warpno, tj.:
 - informacje odnośnie funkcjonowania poradnictwa na terenie Powiatu, oraz
 - lista jednostek, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy.

W piśmie z dnia 9 lutego 2023 r. Starosta wyjaśnił, że *od początku realizacji przez Powiat Policki zadania zleconego z zakresu nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego, tj. od 2016 r. przyjęto pomiędzy*

powiatem i gminami stosowne rozwiązania organizacyjne związane z funkcjonowaniem systemu nieodpłatnej pomocy, w tym dotyczące obowiązków związanych z upowszechnianiem wiedzy o działalności tegoż systemu. W związku z powyższym Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Policach przygotował i w razie potrzeb aktualizuje wszelkie wymagane przepisami prawa informacje dotyczącej funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w celu m.in. przekazywania tych materiałów do poszczególnych gmin z terenu powiatu, aby w dalszej kolejności zostały opublikowane na stronach internetowych gmin i/lub w biuletynach publicznych tych urzędów (...).

(dowód: akta kontroli str. 54-74)

Mając na względzie wniesione wyjaśnienia przypomnienia wymaga fakt, iż zgodnie z dyspozycją art. 9 ust. 4 ustawy starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, tym samym należy systematycznie podejmować działania skutkujące aktualizacją informacji dostępnych na stronach internetowych dla mieszkańców całego Powiatu.

Ocena obszaru Nr 2	<i>Pozytywna z uchybieniem</i>
---------------------------	--------------------------------

3. Dostępność dyżurów

Podstawa prawna	<ul style="list-style-type: none"> - art. 6, art. 8, art. 8a, art. 9 ustawy - art. 9 ustawy o jęz. migowym i innych środkach komunikowania się - § 5 rozporządzenia
------------------------	--

W trakcie kontroli ustalono, że punkty poradnictwa rozlokowane są na terenie całego Powiatu Polickiego w następujących Gminach: Police, Dobra, Kołbaskowo, Nowe Warpno.

Mając na względzie treść art. 9 ust. 1 ustawy, Powiat zawarł porozumienia z organami wykonawczymi gmin (Nowe Warpno, Kołbaskowo, Police, Dobra) w zakresie udostępnienia lokali do realizacji omawianego zadania. Zawarte porozumienia odpowiadały dyspozycji przytoczonego przepisu ustawy.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż:

- **punkt NPP obsługiwany przez adwokatów i radców prawnych** działał w budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach przy ul. Piaskowej 97 i funkcjonował od poniedziałku do piątku w godz. od 16:00 do 20:00;
- **punkt NPP obsługiwany przez Fundację Togatus Pro Bono z siedzibą w Olsztynie** został zlokalizowany w budynkach:
 - Starostwa w Policach ul. Tanowska 8 (poniedziałek w godz. 10:30-14:30 i środa w godz. 7:30-11:30),
 - filii Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek w Dobrej Klub w Dołujach ul. Żubrza 7 (piątek w godz. 11:15-15:15),
 - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołbaskowie – Rosówek 16 (czwartek w godzinach 11:30-15:30),
 - Urzędu Gminy w Nowym Warpnie – Plac Zwycięstwa 1 (wtorek w godz. 8:30-12:30);
- **Punkt NPO obsługiwany przez Fundację Ludzkie Sprawy z siedzibą w Szczecinie** został zlokalizowany w budynkach:
 - Starostwa w Policach ul. Tanowska 8 (wtorek, czwartek i piątek w godz. 7:30-11:30),
 - filii Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek w Dobrej Klub w Dołujach ul. Żubrza 7 (środa w godzinach 16:30-20:30),
 - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołbaskowie z siedzibą w Rosówku 16 (czwartek w godzinach 11.30-15.30).

W zakresie rozlokowania dyżurów na obszarze Powiatu przyjęto złożone przez Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich oświadczenie z dnia 7 lutego 2023 r. o treści: (...) w celu uwzględnienia konieczności zapewnienia dogodnego dostępu osób uprawnionych do nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych, ww. punkty zostały usytuowane na terenie całego Powiatu Polickiego (we wszystkich gminach). Ustalenia dotyczące zarówno lokalizacji punktów, o których mowa powyżej, jak i harmonogramów dyżurów w tych punktach (dni i godziny) poczynione były z przedstawicielami urzędów gmin przez Wydział Spraw Obywatelski Starostwa Powiatowego w Policach, w porozumieniu z Zarządem Powiatu w Policach, w ramach bieżącej współpracy i wymiany informacji pomiędzy niniejszymi instytucjami. Jednocześnie burmistrzowie / wójtowie gmin położonych na obszarze Powiatu Polickiego nie złożyli do Starosty Polickiego wniosków, o których mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 945).

(dowód: akta kontroli str. 51)

Starosta w dniu 9 lutego 2023 r. oświadczył, że w ww. punktach (...) zapewnione były warunki, o których mowa w § 5 ust. 1-4 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 55)

W toku prowadzonej kontroli dokonano oględzin punktu zlokalizowanego w budynku Starostwa w Policach. Zespół kontrolny ustalił, że zostały zapewnione warunki do świadczenia NPP oraz NPO wskazane w § 5 ust. 1-4 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 131-132)

Porady udzielane były zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 3 ustawy w wymiarze 5 dni w tygodniu (z wyłączeniem dni wolnych ustawowo od pracy) w czasie dyżurów trwających co najmniej 4 godziny.

W umowach zawartych z radcami prawnymi, adwokatami oraz fundacjami, Starosta zagwarantował:

- świadczenie NPP i NPO poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby przez osobę ze znaczną niepełnosprawnością ruchową lub doświadczającą trudności w komunikowaniu się,
- wydłużenie dyżurów w razie potrzeby do co najmniej 5 godzin bez zwiększenia środków przeznaczonych na realizację zadania.

W samoocenie Starosta oświadczył, że w 2022 r. udzielanie npp/npo odbywało się płynnie, praktycznie w danym dniu lub z dnia na dzień, w zależności od możliwości organizacyjnych klienta.

(dowód: akta kontroli str. 12-15)

Zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 5 ustawy Starosta wyznaczył jeden specjalny numer telefonu przeznaczony do rejestracji wizyt do wszystkich punktów na terenie Powiatu.

Do realizacji powyższego obszaru uwag nie wniesiono.

Ocena obszaru Nr 3	<i>Pozytywna</i>
---------------------------	------------------

4. Dokumentacja i sprawozdawczość w tym korzystanie z opinii o jakości obsługi

Podstawa prawna	- art. 7, art. 12 ustawy - § 8, § 9, § 11 rozporządzenia
------------------------	---

Każdy przypadek udzielenia NPP i NPO dokumentuje się przez wypełnienie Karty pomocy, której wzór określony jest w załączniku do rozporządzenia. Karta pomocy składa się z części A i B. Zasady wypełniania poszczególnych części karty pomocy określone są w § 8 rozporządzenia. Wypełnienie części B karty – *opinia osoby, której udzielono porady* – nie jest obowiązkowe.

W myśl art. 12 ustawy, na podstawie otrzymanych kart pomocy opracowano informację zbiorczą o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego

poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej za I, II, III i IV kwartał 2022 r., którą z zachowaniem ustawowego terminu przekazano Wojewodzie Zachodniopomorskiemu.

Na podstawie przekazanych przez podmiot kontrolowany dokumentów tj. *Zbiorczej informacji o wykonaniu zadania za I, II, III i IV kwartał 2022 r.* ustalono, że we wskazanym okresie udzielono:

- w I kw. 2022 r. **163** porad, w tym 80 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 83 w punktach obsługiwanych przez fundacje;
- w II kw. 2022 r. **173** porad, w tym 60 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 113 w punktach obsługiwanych przez fundacje;
- w III kw. 2022 r. **176** porad, w tym 80 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 96 w punktach obsługiwanych przez fundacje;
- w IV kw. 2022 r. **175** porad, w tym 83 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 92 w punktach obsługiwanych przez fundacje.

(dowód: akta kontroli str. 36-50)

Analizie poddano 184 karty pomocy cz. A. Szczegółowe zestawienie kart wraz z ustaleniami kontroli zamieszczono w aktach kontroli str. 255-268.

W przypadku 38 kart pomocy cz. A stwierdzono, że nie wypełniały one postanowień art. 7 ustawy w zakresie informacji dotyczących zgłoszonej sprawy (punkt nr 7) lub udzielonej pomocy (punkt nr 8).

Szczegółowy opis stwierdzonego uchybienia ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia.*

W 2022 r. 37 osób wyraziło swoją opinię na temat jakości udzielanego świadczenia (karty pomocy cz. B). Wszystkie osoby pozytywnie oceniły obsługę w punkcie, tj.: spotkały się z życzliwym przyjęciem przez osobę udzielającą pomocy, informacje zostały im przedstawione w sposób zrozumiały i dowiedziały się jakie dalsze kroki podjąć po uzyskaniu porady. Ponadto pozytywnie oceniły położenie punktu i oznakowanie lokalu. Zostały przyjęte w punkcie w umówionych terminach.

(dowód: akta kontroli str. 36-50)

W Samoocenie Starosta wskazał, że monitoring prawidłowości i kompletności dokumentowania porad przez wykonawców prowadzony był z wykorzystaniem dostępnych dla powiatu w tym zakresie funkcji systemu obsługi npp-npo, a w badanym okresie nie wpłynęły do urzędu żadne skargi, wnioski lub inne sygnały dotyczące funkcjonowania punktów.

(dowód: akta kontroli str. 12-15)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia:

- We wszystkich skontrolowanych przypadkach dokumentowania kart pomocy cz. A przez p. XXXXX XXXXX (27 kart) i p. XXXXX XXXX (11 kart) stwierdzono kopiowanie informacji ujętych w punkcie nr 7 (anonimowy opis sprawy) oraz punkcie nr 8 (anonimowy opis udzielonej pomocy).

Starosta wyjaśnił: (...) *sposób wypełniania karty pomocy część A (...) nie miał z pewnością na celu niedochowanie wymagań stawianych przepisami prawa. Ocenia się, iż okoliczności takie miały miejsce z uwagi na niewłaściwe (mniej skrupulatne) podejście do czynności administracyjno-formalnych związanych z wypełnianiem kart, przy jednoczesnym bardzo rzetelnym oraz świadczonym z dużym zaangażowaniem udzielaniem na rzecz osób uprawnionych nieodpłatnej pomocy prawnej.*

(dowód: akta sprawy str. 255-268, 128-129)

Każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się w karcie pomocy przez podanie m.in. informacji dotyczących zgłoszonej

sprawy i udzielonej pomocy, co wynika z treści art. 7 ust.1 ustawy. Wzór karty pomocy jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Obowiązek wypełniania kart pomocy jest wskazany również w umowach zawartych z adwokatami oraz radcami prawnymi i jest jednym z elementów jej właściwego wykonywania. Ponadto dane zbierane w oparciu o informacje z kart pomocy służą do oceny działania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego, należy więc dołożyć wszelkich starań, aby były rzetelne i kompletne.

Ocena obszaru Nr 4	<i>Pozytywna z uchybieniem</i>
---------------------------	--------------------------------

5. Prawdliwość zaangażowania dotacji

Podstawa prawna	- art. 11d ust. 5 ustawy - art. 19 – 20 ustawy
------------------------	---

Na podstawie art. 19 ustawy, zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielenie dotacji celowej powiatom.

Zgodnie z załącznikiem Nr 4 do zarządzenia Nr 69/2022 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie planu dochodów i wydatków budżetu na 2022 r., Powiatowi Polickiemu zaplanowano dotację w rozdziale 75515 - „Nieodpłatna pomoc prawna”, § 2110 w kwocie **198 000,00 zł**. Do końca 2022 r. plan nie uległ zmianie.

Zgodnie z przygotowanym przez Starostwo zestawieniem umów zawartych w związku z realizacją zadania (część wynagrodzeniowa i edukacyjna), podpisano na realizację zadań:

- 6 umów z adwokatami i radcami prawnymi,
- 2 umowy z fundacjami:
 - Ludzkie Sprawy z siedzibą w Szczecinie,
 - Togatus Pro Bono z siedzibą w Olsztynie.

Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli Nr 3:

Tabela Nr 3

<i>Rodzaj</i>	<i>Plan z ustawy budżetowej (zł)</i>	<i>Zaangażowanie wynikające z zawartych umów (zł)</i>	<i>% zaangażowanie</i>
Wynagrodzenia (91%)	180 180,00	179 934,72	99,86%
Edukacja (3%)	5 940,00	5 940,00	100%
Razem wynagrodzenie + edukacja	186 120,00	185 874,72	99,86%
Obsługa (6%)	11 880,00	4 994,16	42,03%
Razem z uwzględnieniem obsługi	198 000,00	190 868,88,00	96,39%

Zasady nadzoru nad realizacją zadania publicznego określono w § 6 obu umów zawartych ze fundacjami.

Do powyższego uwag nie wniesiono.

Ocena obszaru Nr 5	<i>Pozytywna</i>
---------------------------	------------------

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Starosta złożył wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą pismami: - z dnia 9 lutego 2023 r. (data wpływu 13 oraz 14 lutego 2023 r.), - z dnia 13 lutego 2023 r. (data wpływu 16 lutego 2023 r.).
---	---

	<p>Naczelnik Wydziału w dniu 7 lutego 2023 r. złożyła wyjaśnienia w zakresie rozlokowania w 2022 r. punktów NPP/NPO na terenie Powiatu Polickiego.</p> <p>Ponadto, w dniu 23 stycznia 2023 r. Starosta dokonał Samooceny realizacji przedmiotowego zadania wypełniając załącznik nr 1 do zawiadomienia o kontroli.</p>
Podsumowanie uchybień stwierdzonych w trakcie kontroli	<p>Obszar kontroli:</p> <p>Nr 1. Obsada punktów i współpraca z wykonawcami: Brak uwag.</p> <p>Nr 2. Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu: – informacje dotyczące funkcjonowania NPP i NPO na terenie Powiatu Polickiego w 2022 r. nie zostały zaktualizowane na stronach internetowych powiatu i dwóch gmin.</p> <p>Nr 3. Dostępność dyżurów: Brak uwag.</p> <p>Nr 4. Dokumentacja i sprawozdawczość, w tym korzystanie z opinii o jakości obsługi: – 38 kart pomocy cz. A nie zostało rzetelnie wypełnionych.</p> <p>Nr 5. Prawidłowość zaangażowania dotacji Brak uwag.</p>
Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania	<p>Pozytywnie oceniono organizację systemu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu. Nie wniesiono uwag do sposobu powierzenia realizacji przedmiotowych zadań fundacjom. Pozytywnie oceniono upowszechnianie wiedzy o wskazanych usługach wśród mieszkańców oraz umiejscowienie i wyposażenie lokali, w których udzielane są przedmiotowe usługi. Ponadto nie wniesiono uwag do prawidłowości zaangażowania środków finansowych z dotacji w 2022 r.</p> <p>Zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia nadzoru nad prawidłowością wypełniania kart pomocy cz. A oraz aktualizacją informacji publikowanych na stronach BIP Powiatu oraz gmin.</p>
Wpis do książki kontroli	Nr 94
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> – podejmować działania skutkujące systematycznym aktualizowaniem informacji na stronach internetowych Powiatu oraz gmin celem upowszechniania wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, do czego zobowiązuje art. 9 ust. 4 ustawy; – zwiększyć nadzór nad prawidłowością wypełniania kart nieodpłatnej pomocy prawnej, tak aby zawierały one rzetelne i kompletne informacje, na podstawie których można podejmować adekwatne działania usprawniające system.

Pouczenie	<ul style="list-style-type: none">– od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze,– o podjętych działaniach, mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych, proszę mnie poinformować za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p>z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p><i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI</p>